

Warszawa, 15 lipca 2020 r.

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA

DEPARTAMENT PRAWNY

RzPP-DPR-WPZ.422.13.2020.ZM

Pan

Paweł Dopierała

Prezes Zarządu

Szpitala Średzkiego

Serca Jezusowego sp. z o.o.

kontakt@szpitalsredzki.pl

W związku z prowadzoną korespondencją (znak RzPP-DPR-WPZ.420.32.2020), dotyczącą informacji, że Szpital Średzki Serca Jezusowego sp. z o.o. uzależnia dopuszczenie osoby towarzyszącej do porodu od przedłożenia przez nią aktualnego wyniku testu PCR w kierunku SARS-CoV-2, z okresu nie dłuższego niż maksymalnie 5 dni przed zgłoszeniem się do porodu, działając na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹ (dalej: u.p.p.) proszę o przyjęcie poniższego stanowiska Rzecznika Praw Pacjenta oraz **przedstawienie wyjaśnień w nieprzekraczalnym terminie do dnia 17 lipca 2020 r. do godz. 16.** Udzielone wyjaśnienia zostaną przez Rzecznika wzięte pod uwagę w toku dalszej analizy pod kątem zasadności wszczęcia postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów.

Zgodnie z art. 21 u.p.p. na życzenie pacjenta przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska. Osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta. Odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej. Stosownie zaś do art. 5 u.p.p., kierownik podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych lub upoważniony przez niego lekarz może ograniczyć

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 849.

korzystanie z praw pacjenta w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów.

Wobec powyższego w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego możliwe jest wprowadzenie określonych obostrzeń w odniesieniu do obecności osoby bliskiej przy porodzie. Ograniczenie praw pacjenta winno być jednak proporcjonalne do stopnia zagrożenia epidemiologicznego i indywidualnej sytuacji rodzącej. Wymagania w podwyższonym reżimie sanitarnym nie mogą być też niemożliwe do zrealizowania lub niecelowe. Zagrożenie epidemiczne nie może wreszcie zostać stwierdzone w przypadku zastosowania środków, które takie zagrożenie eliminuje. W razie zaś, gdy osoba bliska zastosuje się do wskazań i wytycznych w zakresie podwyższonego reżimu sanitarnego, w szczególności wypełni ankietę epidemiologiczną oraz zostanie wyposażona w środki ochrony osobistej, nie można mówić o wystąpieniu realnego zagrożenia epidemicznego.

Rzecznik Praw Pacjenta w pełni zgadza się z komunikatem Narodowego Funduszu Zdrowia: „Nieuzasadnione i nieracjonalne jest żądanie świadczeniodawców wykonania testu PCR w kierunku COVID-19 przez osoby towarzyszące, na 5 dni przed porodem. Poród jest - co do zasady - zdarzeniem nieplanowanym”². Wzmianka w przedmiocie takiego wymogu została wprawdzie zawarta w zaleceniach Konsultanta Krajowego w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz Konsultanta Krajowego w dziedzinie perinatologii dotyczących porodów rodzinnych (aktualizacja na dzień 5 maja 2020 r.), jednak została ona usunięta w kolejnym dokumencie, tj. stanowisku Konsultantów Krajowych w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz perinatologii w sprawie możliwości odbywania porodów rodzinnych w warunkach stanu epidemii Covid-19 w Polsce z dnia 14 maja 2020 r. Rzecznik Praw Pacjenta negatywnie ocenia sytuację, w której podmiot leczniczy uzależnia dopuszczenie osoby towarzyszącej do porodu od przedłożenia przez nią aktualnego wyniku testu PCR w kierunku COVID-19.

Należy dodatkowo zaznaczyć, że wykonanie testu na obecność wirusa SARS-CoV-2 jest finansowane ze środków publicznych. Zgodnie z zarządzeniem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w sprawie zasad sprawozdawania oraz warunków rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 koszt wykonania testu metodą RT-PCR jest rozliczany przez podmiot wykonujący działalność leczniczą zamieszczony na wykazie właściwego dyrektora oddziału wojewódzkiego, posiadający własne laboratorium lub na zasadach podwykonawstwa. Decyzje o skierowaniu na badania w kierunku COVID-19 pozostają zaś w kompetencjach lekarzy zlecających badanie, uwzględniających przesłanki kliniczne oraz aktualne wytyczne

---

² <https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-oddzialow/porod-rodzinny-w-czasie-epidemii-covid-19,414.html>

i rekomendacje dotyczące sytuacji, w których wykonanie testu na obecność genomu wirusa SARS-CoV-2 uznaje się za zasadne.

Z kolei zarządzeniem nr 104/2020/DSOZ z dnia 8 lipca 2020 r. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wprowadził mechanizm umożliwiający przekazanie świadczeniodawcom dodatkowych środków finansowych na udzielanie świadczeń w podwyższonym reżimie sanitarnym. Środki te powinny być wykorzystane na zorganizowanie i zapewnienie pacjentom świadczeń medycznych w bezpiecznych warunkach, m.in. na środki ochrony osobistej dla osoby towarzyszącej podczas porodu. Szacowany wzrost wyceny grup dedykowanych porodom wyniesie około 100 zł³.

W związku z powyższym Rzecznik Praw Pacjenta oczekuje niezwłocznej rezygnacji przez Szpital z wymogu przedłożenia przez osobę zamierzającą uczestniczyć w porodzie rodzinnym aktualnego wyniku testu PCR w kierunku SARS-CoV-2. Proszę o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie w terminie wskazanym powyżej.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Pacjenta

Tomasz Młynarski
Zastępca Dyrektora

Departament Prawny

Do wiadomości: Fundacja Matecznik

---

³ Tamże.